

05_Implementation of Art 24 General Comment 4

1

Implementation of Article 24 CRPD and General Comment 4.

ХБХЭ тухай конвенцийн 24-р зүйл болон Ерөнхий тайлбар 4-ийн хэрэгжилт.

2

Welcome to the Inclusive Education Law course.

Тэгш хамруулах боловсролын хууль эрхзүйн хичээлд тавтай морилно уу

3

This tutorial discusses the work of the Committee on the Rights of Persons with Disabilities

Энэхүү хичээл нь ХБХЭК-ийн олон улсад хэрхэн хэрэгжиж байгааг хянадаг

4

which oversees the implementation of the CRPD.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн эрхийн хорооны тухай үзнэ.

5

Students download and read General comment No. 4 of 2016

Суралцагчид 2016 онд Хорооноос гаргасан

6

of the Committee on Article 24 the Right to inclusive education,

24 дүгээр зүйл болох Боловсролд тэгш хамрагдах эрхийн тухай Ерөнхий Тайлбар 4-ийг

7

from the website of

the United Nations Human Rights Treaty Body Database.

Нэгдсэн Үндэсний Байгууллагын Хүний Эрхийн Хорооны сангаас интэрнэтээс татаж авч уншаарай.

8

As of July 2021, 182 countries have ratified the CRPD.

2021 оны 7 сарын байдлаар 182 улс орон ХБХЭТК соёрхон баталсан.

9

Of those, 96 countries have also ratified the Optional Protocol.

Эдгээр орнуудаас 96 улс нь нэмэлт протокол баталсан.

10

Once a country ratifies the CRPD, it is required to submit a report to the CRPD Committee

ХБХЭК баталсан бол улс орон бүр НҮБ-ын ХБХЭК хороонд тайлангаа илгээх шаардлагатай байдаг.

11

within two years and, thereafter, every four years.

Хоёр жилийн дотор, дараа нь дөрвөн жил тутамд.

12

Article 34 of the CRPD establishes the CRPD Committee

ХБХЭК-ийн 34-р зүйлийн дагуу ХБХЭ хороог байгуулдаг ба

13

as an independent body of eighteen experts that monitors the implementation of the CRPD.

арван найман шинжээчээс бүрдсэн бие даасан нэгж ХБХЭК-ийн хэрэгжилтэд хяналт тавьдаг.

14

The CRPD Committee reviews and responds to each country report,

ХБХЭ-ийн хороо нь улс бүрийн тайланд хариу өгч, хянах ба

15

offering recommendations to the country on how to better enforce and implement the provisions of the CRPD

ХБХЭК-ийн заалтуудыг илүү сайн хэрэгжүүлэх талаар тус улсад зөвлөмж өгдөг.

16

in a document known as Concluding Observations.

Энэхүү бичиг баримтыг Ажиглалтын дүгнэлт гэдэг.

17

The CRPD Committee also reviews shadow reports prepared by civil society organisations in response to country reports.

ХБХЭ-ийн хороо улс орны тайланг

иргэний нийгмийн байгууллагуудаас бэлтгэсэн сүүдрийн тайлантай харьцуулан хянана.

18

In the Concluding Observations, the CRPD Committee summarizes its assessment of the progress and deficits

ХБХЭ-ийн хороо нь Ажиглалтын дүгнэлтдээ тухайн улс орон 24-р зүйл заалтыг хэрэгжүүлэхэд

19

in the implementation of Article 24 by a particular country.

ямар ахиц дэвшил, болон алдаа дутагдал

гарсаныг үнэлж дүгнэдэг.

20

It also provides recommendations on how each country can improve its implementation of the CRPD

Мөн улс тус бүрийг ХБХЭК-ийн хэрэгжилтийг хэрхэн яаж сайжруулах боломжтой талаар зөвлөмж өгч

21

and ensures compliance with Article 24 and the rest of the CRPD.

ХБХЭК-ийн 24 дүгээр болон бусад зүйл заалтад нийцэж байгаа эсэхийг баталгаажуулдаг.

22

There are still wide variation in practices among countries with respect to separate schools,

Тусгай сургууль болон бие бялдар, мэдрэхүйн бэрхшээлтэй сурагчдыг эмчлэх,

23

treatment of students with physical and sensory disabilities and accessibility.

хүртээмжтэй байх зэрэг асуудлууд нь улс орнуудын практикт нэлээн ялгаатай байсаар байна.

24

Article 24 of the CRPD includes the international human right to inclusive education.

ХБХЭК-ийн 24 дүгээр зүйлд боловсролд тэгш хамруулах олон улсын хүний эрхийг тусгасан байдаг.

25

All the countries that have ratified the CRPD to date

Өнөөдрийг хүртэл ХБХЭК-ийн соёрхон баталсан улс орнууд

26

are now obligated to enforce the mandate of Article 24,

24 дүгээр зүйлийн бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх үүрэгтэй бөгөөд

27

which ensures to all its citizens an inclusive education system at all levels
энэ нь бүх иргэдээ тэгш хамруулах боловсролын тогтолцооны бүхий л шатанд
хамруулах,

28

and lifelong learning directed to the full development of human potential and
sense of dignity and self-worth,
хүн бүрийн хувь хүний чадварыг бүрэн хөгжүүлэх, нэр төр, өөрийгөө үнэлэх
мэдрэмжид чиглэсэн насан туршийн боловсролыг баталгаажуулах,

29

and the strengthening of respect for human rights, fundamental freedoms and
human diversity.
хүний үндсэн эрх чөлөө ба ялгаатай байдал, хүний эрхийг хүндэтгэн бэхжүүлэх юм.

30

The most comprehensive analysis of Article 24 published by the CRPD Committee is
General Comment No. 4.

ХБХЭК-ийн хорооноос 24 дүгээр зүйлийн талаар гаргасан хамгийн дэлгэрэнгүй дүн
шинжилгээ бол Ерөнхий тайлбар №4 болно.

31

The Comment highlights the importance of Article 24 given the fact that even
after the ratification of the CRPD

Энэхүү тайлбар нь дэлхийн ихэнх улс орнууд ХБХЭК-ийг соёрхон баталсны дараа ч
сая сая хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд, насанд хүрэгчдийн

32

by most countries in the world, millions of children and adults with
disabilities are denied a right to education.

сурч боловсрох эрх зөрчигдөж байгаа энэ цаг үед 24 дүгээр зүйл ач холбогдолтой
гэдгийг онцлон тэмдэглэв.

33

In General Comment No. 4, the CRPD Committee refers to other normative
frameworks.

Ерөнхий тайлбар №4-рт ХБХЭ хороо нь бусад норматив хүрээг авч үздэг.

34

In General Comment No. 4, the CRPD Committee also refers to the Thematic Study
on the Rights of Persons with Disabilities to Education,

Ерөнхий тайлбар №4-рт ХБХЭ хороо нь хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн боловсрол
эзэмших эрхийн сэдэвчилсэн судалгааг авч үзсэн бөгөөд

35

which declares that only inclusive education can provide both quality education
and social development for persons with disabilities.

хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн чанартай боловсрол эзэмших, нийгмийн хөгжлийн
асуудлыг зөвхөн тэгш хамруулах боловсрол хангаж чадна гэж тунхагласан.

36

It also guarantees universality and non-discrimination in the right to
education.

Түүнчлэн боловсрол эзэмших эрхийг ялгаварлан гадуурхалтаас ангид байх явдлыг
баталгаажуулдаг.

37

General Comment No. 4 explains the meaning and scope of inclusive education.

Ерөнхий тайлбар №4-рт Тэгш хамруулах боловсролын мөн чанар, хамрах хүрээг
тайлбарласан байдаг.

38

Inclusive education is the right of the individual learner, and not the right of a parent or caregiver.

Тэгш хамруулах боловсрол нь эцэг эх, асран хамгаалагчийн бус сурагчийн хувь хүний эрх юм.

39

Inclusive education aims at the well-being of all students, respects their dignity and autonomy,

Тэгш хамруулах боловсрол нь бүх суралцагчдын нэр төр, бие даасан байдлыг хүндэтгэн хүн бүрийн сайн сайхан байдалд чиглэгдэж

40

and acknowledges individual requirements.

хувь хүн бүрийн хэрэгцээ шаардлагыг хүлээн зөвшөөрдөг.

41

Inclusive education is a means of realizing other human rights,

Тэгш хамруулах боловсрол нь хүний бусад эрхийг хэрэгжүүлэх арга зам болохоос гадна

42

a means by which persons with disabilities can lift themselves out of poverty, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүс өөрсдийгөө ядуурлаас гаргах,

43

obtain the means to participate fully in their communities, and be safeguarded from exploitation.

нийгэмдээ бүрэн дүүрэн оролцох арга хэрэгслийг олж авах, мөлжлөгөөс хамгаалагдах арга зам болдог.

44

Inclusive education is also the primary means through which to achieve inclusive societies.

Хүртээмжтэй боловсрол нь мөн хүртээмжтэй нийгмийг бий болгох үндсэн хэрэгсэл юм.

45

Inclusive education is the result of a process of continuing and pro-active commitment

Тэгш хамруулах боловсрол нь боловсрол эзэмших эрхэд саад болж буй

46

to eliminate barriers impeding the right to education.

саад тотгорыг арилгахад чиглэсэн тасралтгүй, идэвхтэй үйл ажиллагааны үр дүн юм.

47

General Comment No. 4 also differentiates inclusion from exclusion, segregation and integration.

Ерөнхий тайлбар №4-рт тэгш хамруулахын ялгаварлах, тусгаарлах, нэгтгэхээс ялгагдах ялгааг тусгасан.

48

Inclusive education is a process of systemic reform embodying changes and modifications in content,

Тэгш хамруулах боловсрол гэдэг нь боловсролын агуулга,

49

teaching methods, approaches, structures and strategies in education

бүтэц, стратеги, сургалтын арга зүй, хандлагад өөрчлөлт, шинэлчлөлт хийх,

50

to overcome barriers with a vision serving to provide all students of the relevant age range

бүх насны сурагчдад алсын хараа, зорилготойгоор үйлчлэхэ тулгарах саад бэрхшээлийг даван туулах,

51

with an equitable and participatory learning experience and environment

тэгш боломж, оролцоотойгоор суралцах, туршлага хуримтлуулах

52

that best corresponds to their requirements and preferences.

тэдний шаардлага, сонголтод нийцсэн орчноор

хангах системтэй өөрчлөлтийн үйл явц юм.

53

Placing students with disabilities within mainstream classes without accompanying structural changes

Бүтцийн өөрчлөлтийг хийхгүйгээр

тухайлбал, зохион байгуулалт, хөтөлбөр, багшлахуй,

54

to, for example, organisation, curriculum and teaching

болон суралцахуйн өөрчлөлт хийхгүйгээр хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдыг

55

and learning strategies, does not constitute inclusion.

ерөнхий боловсролын ангид оруулах нь тэгш хамруулах боловсролыг бүрдүүлэхгүй.

56

Furthermore, integration does not automatically guarantee the transition from segregation to inclusion.

Цаашилбал, интеграц хийх нь автоматаар тусгаарлахаас тэгш хамруулах руу шилжих баталгаа болохгүй.

57

General Comment No. 4 contains paragraphs on how to include all students in inclusive education

Ерөнхий тайлбар №4-рт бүх сурагчдыг хэрхэн тэгш хамруулах боловсролд хамруулах,

58

and the nature of schooling and accessibility, communication, access,

сургуульд хамрагдах мөн чанар,

хүртээмжтэй байдал, харилцаа холбоо, хангамж,

59

and the need for teacher training that must be in place in order to ensure education for all students with all types of disabilities.

бүх төрлийн хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдад боловсрол эзэмшүүлэхэд шаардлагатай багш бэлтгэх хэрэгцээг хангах

тухай агуулгыг багтаадаг.

60

Article 24 will only be realised with coordination and collaboration among many levels of governments

24 дүгээр зүйл нь зөвхөн төр засгийн байгууллагын олон түвшний хамтын ажиллагаа, зохицуулалт

61

and with leadership by people with disabilities themselves.

мөн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн өөрсдийн манлайллаар хэрэгжинэ.

62

It also involves supporting families and the students with disabilities themselves.

Үүнд бас хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчид, гэр бүлийн дэмжлэг ч хамаарна.

63

The General Comment N°.4 recognises that for people with disabilities, Ерөнхий тайлбар №4 нь хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүст боловсролын зорилгоо биелүүлэхэд нь шаардлагатай

64

accommodations may be necessary in order to fulfil the goal of education that is accessible, available, adaptable, and inclusive.

хүртээмжтэй, тохиргоотой, дасан зохицох боломжтой, тэгш хамруулах орчин хэрэгтэй гэдгийг хүлээн зөвшөөрдөг.

65

Providing the accommodations, adaptations and modifications

Хөгжлийн бэрхшээлтэй зарим сурагчдыг ангид суралцах, оролцоход шаардагдах байр, тохиргоо болон өөрчлөлтүүдэд

66

that some students with disabilities

may require to learn and participate in the classroom

үйлчилгээ, материал, мэдээлэл, үйл ажиллагаа, танхимын сургалтад бүрэн, тэгш хүртээмжтэй хамрагдах,

67

include full and equal access to services, materials, information, activities and classroom learning

түүнчлэн барилга байгууламж, хөтөлбөр,

68

as well as access to buildings, programmes and transportation to and from school.

сургууль руу явах болон буцах тээврийн хэрэгслийн хүртээмж багтана.

69

In addition, and perhaps even more important, local implementation of Article 24 is critical.

Үүнээс гадна, 24 дүгээр зүйлийг орон нутагт хэрэгжүүлэх нь нэн чухал юм.

70

It involves working with teachers and principals, providing teachers with sufficient resources and training,

Үүнд багш, захирал нартай хамтран ажиллах,

багш нарыг хангалттай нөөц, сургалтаар чадавхжуулах,

71

adapting course materials and methods of teaching, and building new buildings or retrofitting existing buildings.

сургалтын хэрэглэгдэхүүн, заах арга зүйг тохируулан өөрчлөх,

шинэ барилга барих эсвэл одоо байгаа барилгуудыг шинэчлэх зэргийг хамарна.

72

New domestic laws that comply with Article 24 as well as enforce existing national regulations,

24 дүгээр зүйлд нийцсэн дотоодын шинэ хуулиуд

түүнчлэн одоо байгаа үндэсний дүрэм журам,

73

policies and practices are necessary to ensure the right of all children,

бодлого, үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх нь хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд, залуучууд,

74

youth and adults with disabilities to be included within general education programmes.

насанд хүрэгчид бүрийн ерөнхий боловсролын хөтөлбөрт хамрагдах эрхийг хангахад шаардлагатай.

75

Moreover, in order for inclusive education to be successful, attitudes about people with disabilities must change.

Тэгш хамруулах боловсролыг амжилттай хэрэгжүүлэхийн тулд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн талаарх олон нийтийн хандлагыг өөрчлөгдөх ёстой.

76

When all aspects of society can embrace a presumption of competence of people with disabilities,

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн ур чадварыг нийгэм тэр чигтээ хүлээн зөвшөөрөх үед

77

educational systems will necessarily shift their focus away from what a student cannot do

боловсролын систем зайлшгүй өөрчлөгдөж оюутны хийж чадахгүй зүйлд анхаарлаа хандуулах биш

78

towards what a student can do and what supports are necessary for the student to realise his or her goals.

харин сурагч юу хийж чадах вэ, түүний зорилгоо хэрэгжүүлэхэд нь ямар тусламж дэмжлэг хэрэгтэй вэ гэдэгт илүү анхаарна.

79

Through this process, educators, together with families and students with disabilities, will end the stigma about disability

Энэхүү үйл явцаар дамжуулан сурган хүмүүжүүлэгчид хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчид, тэдний гэр бүлтэй хамтран

80

that inhibits opportunities for students with disabilities in so many countries today.

өнөөгийн олон оронд хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчдын боломжийг хааж буй хөгжлийн бэрхшээлийг гутаан доромжлох явдлыг таслан зогсоох болно.

81

Changing the attitudes and changing educational systems

Олон арван жилийн турш хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд, насанд хүрэгчдийг

82

that for decades have prevented children and adults with disabilities from being included in schools as well as in society

сургуульд төдийгүй нийгэмд хамруулах боломжгүй байсан хандлагыг өөрчлөх, боловсролын тогтолцоог өөрчлөхөд

83

will require major shifts in the thinking of governments

засгийн газар, түүнчлэн сургуулийн ажилтнууд, эцэг эхчүүд, хөгжлийн бэрхшээлтэй сурагчид болон

84

as well as of school personnel, parents, students with disabilities and their peers.

тэдний үе тэнгийнхэний сэтгэлгээнд томоохон өөрчлөлт хийх шаардлагатай болно.

85

Students are encouraged to watch

Та бүхэн "ХБХЭК батлагдсаны 10 жилийн ойг тэмдэглэх нь" видеог үзэж, илтгэгч нарын өгүүлж буй

86

and analyse the impact of the CRPD according to the speakers and the challenges that still remain.

ХБХЭК-ийн үр нөлөө болон одоог хүртэл тулгамдаж буй асуудлуудын талаар дүн шинжилгээ хийнэ үү.